

GAZETA POZNANSKA

Nro. 15.

w Szrodę dnia 21. Lutego Roku 1810.

Programma do uroczystości przyjęcia woyska narodowego w dniu 23. Lutego r. b.

I. Około godziny 10. ranney W. Podprefekt Zychliński wyiedzie konno naprzeciw ciągnącemu woysku od Swarzędza ku Poznaniowi i powita ie.

II. Gdy woysko zbliżać się będzie ku Poznaniowi gwardya Muncypalna za stósownym rozporządzeniem W. Kommandanta Placu stanie w paradzie z muzyką swoią na Tomie przy wystawioney na uczczenie powracającego woyska bramie tryumfalney.

III. O godzinie 11. JP. Prezydent Muncypalny z JJPanami Ławnikami i Radą Muncypalną uda się za Tom i tamże przy bramie tryumfalney czekać będzie na woysko, które skoro się zbliży do bramy, stósowną mową powita.

IV. Gdy woysko stanie na placu przy Teatrze, powitaném zostanie przez Prefekta na czele władz Rządowych. Potem rozeydą się woyskowi na przeznaczone dla siebie kwatery.

Wieczorem Prefekt da bal dla korpusu oficerow i całe miasto będzie oświecone.

Prefekt ufa iż każdy obywatel miasta tuteyszego, doznający dopiero w tym dniu prawdziwey rozkoszy z oglądania powracającego żołnierza oyczystego z pola chwały po ukończoney szczęśliwie w roku zeszłym kampanii, okaże się choynym w przyjęciu w dom swój upragnionego gościa. W Poznaniu dnia 28, Lutego roku 1810.

(Podp.)

PONIŃSKI, Prefekt.

N e y m a n, Sekretarz Generalny;

z Paryża d. 3. Lutego.

Dnia 20. Stycznia zgromadził się Senat zachowawczy pod prezydencją Xięcia Arcy-Kanclerza. Hrabiowie Regnault de Saint-Jean d'Angely i Treilhard, Ministrowie i Radzcy Stanu przełożyli projekt do Senatus-Consultum względem uposażenia korony. Po mowie mianey przez Pana Regnault de Saint - Jean d'Angely, w której wyluszczył pobudki do takowego Senatus-Consultum, — przeczytano Senatowi rapport przełożony Cesarzowi Jmci dnia 13. Stycznia przez Intendenta generalnego Hrabiego Daru, w którym tenże mowi, że lubo etat dochodów koronnych w skutek konstytucyi Państwa z dnia 28. Floreal roku 12. tak się powinien był zostać, iak był w roku 1791 — znaczna ie-

dnak część tey dotacyi sprzedaną temczasem została; — rzeczy nieruchome — których sprzedać niebyło można, znajdowały się w złym bardzo stanie; niezmierna mnogość ruchomości została sprzedaną a dyamenty korony rozproszone. Powszechna administracya włosci narodowych ułożyła listę dobr sprzedanych od roku 1791 do 1804, z której okazuje się, że korona straciła w kapitale 60,000,000 franków. Gdy więc konstytucya rzeczona zobowiązuje administracyą dobr korony, dobra te przeznaczone właściwie na wydatki Tronu, znowu przyprowadzić do pory i utrzymać, w tym bowiem razie inne dochody narodu niepotrzebowalyby być do tego pociąganyimi, wzywa przeto powszechną Dyrekcyą lasów, aby wyznaczyła bory,

które wmiarę położenia swego mogłyby być najszybciej przyłączone do borów już do korony należących. — Staie on się tylko posłusznym woli Cesarza Jmci, czyniąc projekt, połączenia z dobrami korony dobr na liście tej wyrażonych.

Dotacya korony — mowi daley w raporcie. — bardzo wprawdzie była znaczną według określenia w roku 1791 ztemwszytciem częścią zniżenie wartości dobr, częścią rozprzestrzenienie Państwa, czynią koniecznym iey powiększenie. —

Po wysłuchaniu tego rapportu Senat przyjął dnia 30. Stycznia Senatus - Consultum względem Dotacyi korony, składające się z pięciu tytułów; pierwszy traktuje o Dotacyi korony w ogólności, i stanowi, iż ta składa się z pałaców, domów, gruntów, zwierzeńców, włości narodowych, intrat, rękodzieln, zawartych w opisach artykułów 3. i 4. prawa z dnia 26. Maia 1791 i że na zastąpienie dobr jako własność narodowa sprzedanych, oddane będą grunta, bory i włości narodowe spisane na liście do niniejszego Senatus - Consultum przyłączoney.

Tytuł drugi traktuje o nadzwyczajnych włościach narodowych. Te składają się z dobr narodowych ruchomych i nieruchomych, nabytych przez Cesarza w skutek wykonywania prawa względem wojny lub pokoju, przez zdobycia lub traktaty, publiczne lub tajemne.

Tytuł trzeci traktuje o prywatnym majątku Cesarza, oznaczając między innymi, iż prywatny majątek jest ten, który przez darowizny, sukcesyie lub kupna stosownie do rozporządzeń prawa obywatelskiego nabytym być może. —

Tytuł czwarty traktuje o wdowicy pensyi Cesarzowey i o prawach Xiążąt francuzkich. Jeden artykuł oznacza, iż pensya wdowia przez naród ponoszona być powinna. Ilość wyznacza się przez Senatus - Consultum przy zaślubieniu Cesarza i Następcy

Tronu lub przy wstąpieniu na Tron urodzonego po nich Xiążęcia, jeżeli zaślubił się przed czasem, gdzie zyskał atrybucyą domniemanego Następcy Tronu. Oprawy dostają urodzeni Xiążęta Cesarza rządzącego lub zmarłego Cesarza i Następcy Tronu, daley potomki mężkiej płci tych Xiążąt, skoro ich oyciec i dziad żadney oprawy wyznaczony sobie nie miał. Xiężniczki i ich potomkowie żadney niedostają oprawy, nienuższając jednak rozrządzeń tytułu piątego. Jeżeliby miały ie dostać, narod o to starać się powinien

Tytuł piąty określa wyposażenie Xiężniczek. Te sato corki zmarłego lub rządzącego Cesarza i corki Xiążąt, synow Cesarza, jeżeli utracity swego oycia lub ten żadney niema oprawy, wyposażone będą przez Cesarza bądź z iego prywatnego majątku bądź z nadzwyczajnych włości narodowych; jeżeli te niewystarczają, stara się o resztę narod, w którym razie Senatus - Consultum stanowi, coby należało.

Inne artykuły tego Senatus - Consultum zawierają dokładniejsze modyfikacye i obszerniejsze określenia powyższych dyspozycyów.

Według dziennika Państwa dwie fregaty, Clorinle i Renommee wypłynąwszy przed 2½ miesiącami z Nantes zawinęły do portu Brest. W ciągu swey żeglugi zatopily fregatę angielską Juno, zabrawszy w niewolę ekwipaż; dostało się także w iey ręce kilka nieprzyacielskich kupieckich okrętów.

z Baiionny d. 22. Stycznia.

Burmistrz nasz doniosł dziś mieszkańcom, iż od tego momentu podwoyne i potroyne kwatery dla żołnierzy w pogotowiu mieć powinni.

Dziś w południe przybyło tu 4000 ludzi, a ku wieczorowi spodziewamy się jeszcze 8 do 10,000 ludzi. Wovsko to należy do korpusu osmego pod dowództwem Xięcia Abrantes.

z Norymbergi d. 31. Stycz.

Wojska francuskie stojące dotąd w okolicy naszej — w Bareytskim — wyruszyły wczoraj rano do dalszego przeznaczenia.

Trzy regimenta kirysyerów korpusu Oudinota 5ty, 10ty i 11ty przybędą do tutejszego miasta dnia 4. 5. i 6. Lutego powrotem z Austrii.

z Norymbergi d. 5. Lutego.

Według wiadomości z Paryża przyszyłos Xięstwa Bareytskiego wkrótce rozstrzygniętym będzie.

Z trzech dywizyów kantonujących od kilku tygodni między Lechem, Dunajem i Iller, dywizya Grandjean poydziena niepewny czas do Strasburga, dywizya Tarreau do Rastadt i okolicy tameczney, a dywizya Düpas do Mannheim. Jazda drugiego korpusu armii rozłoży się w Królestwie württembergskim. —

Jedna angielska fregata pokusiła się, wylądować do Giulia-Nuova, lecz waleczni legioniści tey prowincyi przymusili nieprzyjaciela z stratą do uciezki.

Marszałek Macdonald znajduje się teraz w Tryeście, gdzie stosowne w różnych przedmiotach czyni rozrządzenia.

z Pforzheim d. 29. Stycznia.

Wczoray biegł tędy kuryer turecki z Konstantynopola do Paryża.

z Amszterdam d. 3. Lutego.

Nastąpiło nakoniec rozstrzygnięcie losu kraju naszego po obsadzeniu Bergen-op-Zoom, gdyż za przybyciem kuryera wyszła proklamacya, w skutek której dwa Departamenta Zeelandyi i Brabancyi przyłączają się do Francyi. Mamy iednak pewną nadzieję, iż Królestwo nasze dostatecznie wynadgródzonym będzie. Od czasu tego papiery publiczne bardziey ieszcze spadły.

Dziś mamy wiadomość, iż wojska francuskie obsadziły także Willemstadt.

z Wiednia d. 31. Stycznia.

W niedzielę dnia 28 t m. Hrabia Otto uroczystą miał audyencyą u Cesarza Jmci, na której złożył listy wierzytelne iako W. Ambassador dworu francuskiego przy dworze Wiedeńskim. —

Wczoray przybyła tu z Pest Cesarzowa Jeymć w towarzystwie Cesarza Jmci, który wyiechał naprzeciwko Nocy aż do Petronel. Spozstrzegamy, iż zdrowie Cesarzowy Jeymci znacznie się polepszyło. —

Wczoray przybyli tu także z Pest, Arcyksiążę Następca tronu i Arcyksiężniczka Ludwika, a dnia 3. Lutego spodziewani są młodzi Arcyksiążęta i Arcyksiężniczki.

z Karlsruhe d. 2. Lutego.

Król i Królowa Szwecyi wraz z familią i suitą swoją przybyli wczoray do Bruchsal i stanęli u Pani Markgrafiny.

z Petersburga d. 23. Stycznia.

Dalszy ciąg urzędzenia utworzoney przez Imperatora Jegomości Rady Państwa.

III. *Interessa należące do Rady Państwa.*

§. 29. Pomiędzy interessami krajowemi, zalażącemi od decyzyi i zatwierdzenia Imperatora Jegomości następujące mają być poprzedniczo roztrząśnione w Radzie Państwa: 1) wszystkie przedmioty, wymagające nowego prawa, lub urzędzenia; 2) Przedmioty wewnątrzney administracyi, potrzebujące odmiany, poprawy lub uzupełnienia dawnieyszego ich urzędzenia; 3) Przypadki, w których exystujące prawa, lub inne urzędzenia wyciągają tłumaczenia; 4) Srodki i powszechnie postanowienia, które wykonywanie exystujących praw i urzędzeń ułatwiają; 5) Użycie powszechnych srodków w nadzwyczajnych przypadkach; 6) Wypowiadanie wojny i zawieranie pokoju, iako też i inne ważne zewnętrzne srodki, jeżeli według okoliczności wprzody publicznemu rozstrząsaniu podlegać mogą; 7) Roczne ra-

chunki powszechnych krajowych dochodów i wydatków, środki utrzymania ich w równowadze, oznaczenie nowych podatków, których potrzeba okaże się w ciągu roku i wszystkie nadzwyczajne środki skarbowe; 8) Wszystkie inne interesa, gdy ika część dochodów krajowych lub inne przedmioty własności krajowej mają być oddane komu na własność prywatną; 9) Wynadgrozienie dla prywatnych osób, których majątek na rzecz kraju obróconym został; 10) Składanie rachunków wszystkich ministerów z administracyi powierzonych im wydziałów.

§. 30. Wylączają się od tych przedmiotów:

- 1) Te, które jako należące do bezpośredniego przełożenia Imperatorowi Jegomości przez Ministrów, osobno opisane zostaną;
- 2) Te, które według powszechnej instrukcyi dla Ministrów, podlegać mają rozstrząśnieniu wydziału Ministrów.

IV. Porządek w traktowaniu i ułatwianiu interesów w wydziałach.

§. 31. Wszystkie przedmioty, należące do rozwagi Rady Państwa, będą najpierw według natury swojej podawane do wydziałów, do których należą.

§. 32. Wylączają się tylko interesa, które stosownie do poniższych powszechnych opisów lub z wyraźnego najwyższego rozkazu Imperatora Jegomości prosto do powszechnego zgromadzenia Rady Państwa należą.

§. 33. Interessa przychodzą do wydziałów albo przez Ministrów, albo na szczególny rozkaz Imperatora Jegomości. W obydwóch razach są przeyrzane w kancelaryi Państwa; podaje zaś je albo Sekretarz Państwa, albo Sekretarz stanu wydziałowy, albo w niebytności jego, jeden z pomocników jego.

§. 34. Porządek obrad w wydziałach jest ten sam, jaki poniżej dla powszechnych zgromadzeń ustanowiono.

§. 35. Wyroki zapadłe większością kresek wciągają się w dziennik, czyli protokół obrad. Członki różniące się w decyzyi większości, podają w ciągu tygodnia oddzielne swoje zdania, które się w oryginale do protokołu obrad przyłączają.

§. 36. Protokoły te podpisuje Prezydujący, a potem członki według ich starszeństwa.

§. 37. Lubo Ministrowie nie są obowiązani znajdować się na sessjach wydziałów w interessach do ich urzędu należących, iednakże, gdy widzą potrzebę, mogą dać wydziałowi stosowne objaśnienia albo sami przez siebie, albo przez dyrektorów, którym kierowanie pojedynczych interesów jest poruczone.

§. 38. Dyrektorowie oddalają się z zgromadzenia zaraz po uczynionych objaśnieniach.

§. 39. Wyroki wydziałów, obeymujące tylko zastosowanie lub objaśnienie exystującego prawa w pojedynczych przypadkach, i nieuznające potrzeby nowego prawa i urzędzenia albo odmiany exystującego prawa, nienależą do powszechnego zgromadzenia, lecz prosto podlegają zdaniu Imperatora Jegomości.

§. 40. Wszystkie inne interesa, po ukończeniu ich w wydziale, przychodzą pod rozstrząśnienie powszechnego zgromadzenia.

§. 41. We wszystkich pojedynczych wyrokach, rezolucya Rady Państwa otrzymuje kształt powszechnego prawnego urzędzenia, ażeby rozstrzygnięcie iednego przypadku, i inne przypadki podobnegoż gatunku obeymować mogło.

V. Porządek w traktowaniu interesów na powszechnym zgromadzeniu.

§. 42. Sessye na powszechnym zgromadzeniu Rady Państwa zaczynają się od przeczytania wyroków, które Imperator Jegomość potwierdził.

§. 43. Interessa przychodzą do powsze-

chnego zgromadzenia albo z wydziałów, albo na szczególny rozkaz Imperatora Jegomości.

§. 44. Następujące interessa należą do powszechnego zgromadzenia Rady Państwa, bez poprzedniego ich rozstrząsania w wydziałach: 1) Użycie powszechnych środków w kraju w nadzwyczajnych zdarzeniach; 2) ważne zewnętrzne środki, które z gatunku swojego wskazują potrzebę, ażeby wprzód były podane do powszechnego rozstrząśnienia Rady Państwa.

§. 46. Nikt nie może przerywać rozstrząsającej się materji, aż do iey zupełnego ukończenia.

§. 47. Po takowym ukończeniu, Prezydujący wydziału, do którego traktowany interes należy, przyłącza potrzebne objaśnienia, i oznacza istotne przedmioty rozstrząsania. Sekretarz Państwa rozbiera je i uzupełnia albo przez powtórne uwagi nad przeczytanemi interessami, albo przez objaśnienia dołączonych papierów. Ztąd wypływają zapytania rozstrzygnąć się mające i istota samego interessu.

§. 48. W podawaniu interessów przychodzących prosto do powszechnego zgromadzenia, objaśnienia te czyni Prezydent Rady.

§. 49. Po przeczytaniu interessu, każdy członek Rady Państwa może żądać objaśnienia lub powtórzenia tych przedmiotów, które mu się zdają przyciemne. Sekretarz Państwa obowiązany jest uzupełnić takowe objaśnienia.

§. 50. Zaczynają się potym naradzenia według porządku przedmiotów i zapytań, które mają być rozstrzygnięte.

§. 51. Prezydujący Rady Państwa przestrzeżega tego porządku, podając koleją iedno zapytanie po drugim.

§. 52. Gdy obrady oddalają się od podanego zpytania lub przedmiotu interessu, obowiązany jest Prezydent zwrócić je nazad

do swojego trybu. W powtórny razie, uchyla roztrząsaną materją i przystępuje do następującego przedmiotu.

§. 53. Gdy wszystkie przedmioty tym sposobem przeszły, i wszystko należyce rozważono, na ten czas Prezydujący kończy czynność, zbiera zdania, i ogłasza to, które większością kresek przyięto. Wypadek zapisuje się w protokule, czyli dzienniku obrad.

§. 54. Członki niezgadzające się z decyzją większością, podają w przeciągu tygodnia, osobną zdania swoje sekretarzowi Państwa, które się woryginale do protokołu załączają.

§. 55. Wreszcie zdania te mogą być tylko za najwyższym rozkazem Imperatora Jegomości znowu Radzie Państwa podane, i w tym razie Rada Państwa do powtórnego rozstrząśnienia przystępuje.

§. 56. Żadna rzecz, przedstawiona Radzie Państwa, bez szczególnego rozkazu Imperatora Jegomości nie może być nikomu, oprócz Rady Państwa udzieloną; lecz każdy członek ma prawo domagać się akt, ażeby je w samej Radzie oddzielnie przeczytał.

§. 57. Protokoły czynności powszechnego zgromadzenia są dwoiaki: 1) te, które obeymują wyroki zatwierdzone przez Imperatora Jegomości, a które tylko Prezydujący i sekretarz Państwa podpisują; 2) te, w które wciągają się inne wyroki Rady Państwa względem przedstawianych iey interessów. Podpisuje je Prezydujący i wszystkie członki według starszeństwa swojego, a sekretarz Państwa widymie.

§. 58. Jeżeli iaki interes przyszedł do Rady Państwa z iednego iey wydziału, na ten czas wyrok powszechnego zgromadzenia załącza się do protokołu obrad, gdzie zdanie wydziału jest wpisany.

§. 59. W protokoły obrad wciągają się interessa według porządku wydziału, niemierzając interessu iednego wydziału z interessami drugiego.

§. 60. Ministrowie mogą dla innych interesów niezynadować się na powszechnych zgromadzeniach Rady Państwa; niebytność ich atoli nieprzerywa toku rzeczy.

§. 61. Dla objaśnienia interesu mogą delegować do Rady dyrektorów, do których też interesu należą.

§. 62. Z tego powodu Ministerya będą zawsze uwiadomiane o interesach, które mają być podane Radzie Państwa.

§. 63. W powyższym przypadku, Dyrektor zasiada obok sekretarza Państwa.

§. 64. Dyrektorowie obowiązani są dawać wszystkie potrzebne objaśnienia względem interesów, które do nich należą; mają tylko *voce consultivam*, i wychodzą z sesyi, po daniu żadanego od nich objaśnienia.

§. 65. Protokoły obrad podpisuje naprzód Prezydujący, a potem członki, według starszeństwa ich stopnia, a nareszcie sekretarz Państwa oddaje je pod zdanie Imperatora Jegomości.

§. 66. Prezydujący oświadcza Radzie Państwa ustnie rozkazy Imperatora Jegomości. Toż samo prawo mają Prezydujący w wydziałach. Sekretarz Państwa udziela je na piśmie, ażeby przyzwoicie doszły do wiadomości Rady Państwa.

VI. Szczególne przepisy w obradach dotyczących się praw i urzędzeń.

§. 67. Wszystkie poprzednicze projekta do praw cywilnych i kryminalnych, oraz innych urzędzeń, ułożone nie przez wyznaczoną do tego komisyyą, podaje naprzód sekretarz stanu tej komisyyi, a potem wraz ze zdaniem komisyyi idą do wydziału prawodawstwa.

§. 68. Wszystkie ułożone przez komisyyą projekta do praw i urzędzeń, powinny być podawane do wydziału prawodawstwa.

§. 69. Dyrektor komisyyi ma z urzędu swoje krzesło i głos w tym wydziale.

§. 70. Podaje wydziałowi projekta do

praw i urzędzeń, i czyni potrzebne objaśnienia w tych przedmiotach.

§. 71. Po należytym zgłębieniu i uzupełnieniu ich w wydziale Rady Państwa, przychodzą do powszechnego zgromadzenia; tam sekretarz Państwa przedstawia je, a dyrektor komisyyi daje potrzebne objaśnienia, jeżeliby tego żądano.

§. 72. Prawa i urzędzenia, roztrząsione tym sposobem na powszechnym zgromadzeniu Rady Państwa, oddają się pod zdanie Imperatora Jegomości, a potem według przepisane go porządku idą do wykonania.

VII. Sposób ogłaszania uchwalonych urzędzeń.

§. 73. Wszystkie przedmioty obeymujące takowe prawo lub urzędzenie, ogłaszane są w kształcie manifestów następującym sposobem: *My z Bożej łaski etc. etc.* Na wstępie wyrażają się pobudki w krótkości: *Wysłuchawszy zdania Rady Państwa stanowimy, lub nakazujemy.* Następnie potem artykuły prawa, urzędzenia lub rozkazu, miejsce i data, podpis Imperatora Jegomości, zaświadczenie przez Prezydującego Rady Państwa, i zgodność z oryginałem przez sekretarza Państwa.

§. 74. Wszystkie uzupełnienia exystujących urzędzeń, nastąpione po rozwazie Rady Państwa, mają tenże sam kształt.

§. 75. Przeciwnie, uchwały od Rady Państwa wychodzące, które stanowią tylko sposób wykonania, lub w wątpliwym razie określają właściwą myśl prawa, są ułożone następującym sposobem: *Zdanie Rady Państwa. — Rada Państwa na podane iey do rozstrząszenia zapytanie ... zważywszy ... zdanie swoje takowe oświadcza. ...* Podpis Prezydującego.

§. 76. Najwyższe potwierdzenie Imperatora Jegomości jest w następującym sposobie: *Niech tak będzie ...* dalej imię Imperatora Jegomości.

§. 77. Sekretarz Państwa wymienia

micysce i czas potwierdzenia, a na kopii podpisuje: *Zgodno z oryginałem.*

§. 78. Najwyższe rozkazy wydane od Imperatora Jegomości do Rady Państwa względem umieszczenia iey członków i urzędników przy niej zostających, mają kształt następujący: *Do Rady Państwa. Rozkazujemy, ażeby N. N. w Radzie Państwa w ... wydziale zasiadał; daley, imie Imperatora Jegomości. Zgodno z oryginałem, sekretarz Państwa.*

§. 79. Przedmioty podane od Imperatora Jegomości Radzie Państwa do szczególnego naradzenia, ogłaszają się następującym sposobem: *Jego Imperatorska Mość zważając ... poleca Radzie Państwa, ażeby uwagę swoję zwróciła na następujące przedmioty. Daley podpis Prezydującego Rady Państwa.*

Prezydentami czterech wydziałów Rady Państwa są: pierwszego wydziału, Hrabia Zawadowski, dotychczasowy Minister publicznego oświecenia; drugiego, Xiążę Łopuchin, dotychczasowy Minister sprawiedliwości; trzeciego, Hrabia Arakszejeff, dotychczasowy Minister wojenny; czwartego Hrabia Mordwinoff, dawniejszy Minister morski. — Pan Golubcoff, dotychczasowy Podskarbi Państwa, oddalił się zupełnie od wszystkich interessów, a na iego miejsce został mianowany Pan Campenhausen, Gubernator w Taganrock. Urząd Ministra skarbu otrzymał Konsyliarz tajny i Senator GuriEFF, dotychczasowy Minister dóbr koronnych i gabinetowy. Ministrem sprawiedliwości jest Senator Demitreff, ieden z naleyjszych wierszopisów Rossyiskich. Xiążę Kurakin, Minister wewnętrzny, miał wzięść dymisyę. Minister publicznego oświecenia nie jest jeszcze mianowany. Pan Nowosilców, Senator i Prezydent akademii nauk, oddalił się zupełnie, i niema jeszcze następcy.

z Londynu d. 25. Stycz.

Spory w obu izbach względem adresu podać się mającego według zwyczaju były

żwawe i długie. — W izbie wyższej Lord Grenville proponował odmianę w projektowanym adresie, w tey osnowie: „Ze izba widzi z żalem nieszczęśliwy wypadek ostatniey kampanii, zniszczenie źródeł narodowych i podaremą stratę naszych walecznych woysk w wyprawach, które niewystawiają iak tylko prawdziwy wizerunek ciągłych nieszczęść, podając tajnych radzców Króla Jmci na szyderstwa nieprzyacięła, i że ściasta indagacya tych okoliczności jest konieczną. — O kampanii roku zeszłego powiedział między innemi: że Ministrowie użyli za granicą potęgi z 100,000 ludzi; skoro byli wstanie rozrzadzić taką potęgą, czemuż ią nieposłali na morze adryatyckie, niewysadzili na ląd w Tryeście i nieprzynieśli domowi austryackiemu pomocy istotniejszey nad tak nazwaną dywersyę przez nayscie Walchern iuż po zawartem zawieszeniu broni? — Zamiast tego z tych 100,000 ludzi, było 16,000 w Sycylii, (niewiedzieć po co) 40,000 w Hiszpanii, aby doznać losu armii Moorego, a inne 40,000 aby być wytopionymi przez powietrze na wyspie Walchern. — Lord Harrowby i inni broniąc Ministrów, nieszczęśliwy wypadek przypisywali zdarzeniom.

Po długich sporach przyjęto nakoniec adres większością głosów 144 przeciw 92 bez odmiany. — W izbie niższej proponował Lord Goyer odmianę w adresie, w ostrzejszych jeszcze wyrazach. — Po oświadczeniu się niektórych członków za i przeciw odmianie adresu, Pan Ponsonby miał długą mowę, w której ostremi wyrazy ganiąc obydwie kampanie w Hiszpanii — nienależyte wspieranie Austryaków i wyprawę na Skaldę — po obszerném wystawieniu poniesioney chańby i szkody — rzekł między innymi: W stanie, w iakim się znajduie kraj po doświadczonych na nowo kłękach, przystoi izbie, odstąpić od swego dawnego sposobu postępowania i okazać Parlamentowi władzę, która karę iego wykonać może; nie jest to

pora do czynienia pięknych i grzecznych ad-
ressów, jest to owszem chwila, gdzie każdy
mający czucie mówić powinien o chańbie i
nieszczęściach kraju to, co mu serce dyktu-
je; potrzeba dać wielki przykład etc. —
Już na posiedzeniu zeszłym należał on o in-
dagacyą przyczyn pierwszej nieszczęśliwej
kampanii w Hiszpanii; teraz zaś oświadczył,
że gdyby indagacya ta znowu odmowiona
bydź miała, członki niezastugiwaliby nazy-
wać się ziomkami wojsk walecznych, które
tak wiele ucierpiały. — Lord Castlereagh
bronił Ministrów i był za adresem bez odmia-
ny, podobnie, jak Pan Canning i Pan Peral,
kanclerz izby skarbowey, który twier-
dził, że chociaż skutek wyprawy na Skaldę
niezupelny, iednak dla nieprzyjaciela nader był
szkodliwym; tu sypał niebotyczne gory poch-
wał dla waleczności Hiszpanów, niema bo-
wiem przykładu w dawney i późniejszey hi-
storii, aby 250,000 Francuzów zostawało
tak długo w kraju, bez podbicia go, i który
za każdą klęską nową wystawiał armią; twier-
dził także wbrew wnioskowi Pana Whitbread,
który głosiwał przeciw adresowi i za odmia-
ną, — że Portugalia bardzo dobrze bronio-
ną bydź może, i że trudno będzie Francu-
zom, zdobydź ten kraj przeciw 30,000 ludzi
wojsk brytańskich i 40,000 ludzi rodaków
pod wodzą oficerów brytańskich etc. — Po
długich nakoniec sprzeczkach przyjętym zo-
stał adres większością 263 głosów przeciw
167. —

Do przedania. Trybunał Cywilny pierwszy
Instancyi Departamentu Kaliskiego Wydziału IIgo
uwiadomia publiczność, iż dobra

Imo. Wozniki;

a) Mnichow,

b) Sucha,

c) Woytostwo Sucha.

2do. Dziegorzew wraz z Woytostwem tegoż
nazwiska Ur. Hrabiego Jana Wilhelma Ludwika
Rittberg dziedziczne w Powiecie Sieradzkim De-
partamentu tutejszego, sytuowane, na żądanie
Ur. Pułkownika Krola Jmci Pruskiego Pontanus

iako realnego kredytora w Berlinie drogą exe-
kucyi przez subhastacyą na terminach dnia 17go
Kwietnia, 24. Lipca, 23. Października roku 1810
przed delegowanym W. Sędzią Reimbowskim na
tutejszey izbie audyencyonalney sprzedane zosta-
ną, mający ochotę kupić wspomnionę dobra za-
praszają się; aby na wyznaczonych terminach, z
ktorych ostatni jest prekluzyny osobiście lub przez
umocowanego pełnomocnika stawili się. Do cze-
go im się przedstawiają patronowie przy tutej-
szym Trybunale JPP. Fatz, Rozdeyzer, Probus,
Głuski, Ordęga, Mitzke, końcem podawania
swych licitów, na kupno dobr wspomnionych
ktorych wartość, iako to: Woznik cum attinen-
tiis na 87,691 tal. 3 dgr. 8 denar. Dziegorzew
na 36,431 tal. 1 dgr. 8 denar. podług załączoney
widimowanej tacy oszacowaną została. Dobra
wspomnionę naywięcej dającemu za dziedziczne
przysądzone będą, każdy zaś życzący ie sobie na-
bydź z większym zastanowieniem o ich tacie zape-
wnić się może z aktów znajdujących się w tutej-
szey registraturze. Dan w Kaliszu dnia 13. Gru-
dnia 1809 roku.

Do zadzierzawienia. Gdy należące do kamla-
ryi tutejszey na trakcie z Torunia do Ostrome-
cka nad Wisłą leżący folwark Toporzysk mający
209 morgow 132 prętow kwadratowych magde-
burskich roli, 20 morgow 60 prętow kwadrato-
wych łąkow, 42 morgow 122 prętow kwadrato-
wych pastwiskow, 4 morgow 101 prętow kwa-
dratowych ogrodow wraz z propinacyą i karczmą-
mi do niegoż wskazanemi od S. Jana r. b. na lat
30 do 40 po sobie następujących ma bydź wypu-
szczonym w dzierzawę a termina do licytacyi na
19. i 28. Lutego, tudzież na dzień 14. Marca r. b.
wyznaczoneyi zostały, więc niniejszym mają-
cych chęć do nabycia tey dzierzawy wzywa się,
aby się w tychże terminach, szczegolniey zaś
w ostatnim tu na ratuszu przed południem o 10.
godzinie stawili, oferty swoje ogłosili a więcey
ofiarujący za wykazaniem dostatecznego zabezpie-
czenia i sposobności do złożenia wkupnego i za-
dosc czynienia kondycyom, ktore na terminie licy-
tacyinym mu oświadczone będą, nieochybnie przy-
bicie zostrzeżeniem wyższej approbaty spodziewać
się może. W reszcie anszlag in trat wszelkich tego fol-
warku iako i browaru codziennie w registraturze
tutejszey okazany bydź może. W Toruniu d.
5. Lutego 1810.

Prezydent Muncypalności.

(Tu następują dwa dodatki.)

184
D O D A T E K
D O
G A Z E T Y P O Z N A Ń S K I E Y
Nr. 15.

z Warszawy d. 13. Lutego.

Z powodu rozszerzenia granic Xięstwa Warszawskiego, przez przyłączenie Gallicyi, Król Jegomość, wyrokiem swoim, dnia 27. Stycznia r. b. wydanym, powiększył liczbę Radzców w składzie Rady Stanu. I tak, mianowani są Radzcami: JWW. Tadeusz Matuzewicz (po nim zachowane jest później wymienienie osoby); Franciszek Grabowski, dawniej Podkomorzy Krasnostawski, i Marcin Badeni. — Dwaj pierwsi znajdujący się w tutuejszej stolicy, installowani byli na sesyi Rady stanu dnia 6. b. m. po wykonaniu przysięgi.

JW. Marcin Badeni, teraz Radzca stanu, zjechał w tych dniach z Drezna do tutuejszej stolicy.

Doniesienie o śmierci. Los srogi dotknął mnie w podeszłym wieku. Dnia 4. Lutego r. b. śmierć nieubłagana wydarła mi ukochanego syna średniego Karola 23 lat mającego, który towarzysząc swojej siostrze J. Pani Fałęckiej z odwiedzenia rodziców do męża powracającej na drodze za Kaliszem zachorowawszy na febrę nerwową i żołądową uszwagra swego Ur. Fałęckiego w Łęce pod Krakowem umarł. O tém smutném dla mnie wydarzeniu mam sobie za powinność uwiadomić nieprzytomnych krewnych i przyjaciół naszych. Gałowo pod Szamotułami dnia 17. Lutego 1810.

Paweł Gromadziński,
swoim i całej familii imieniem.

Uwiadomienie. Prefekt Departamentu Poznańskiego odbierając częstokroć doniesienia, bądź o przewinieniach podwładnych sobie urzędników bądź też o uchybieniu lub niedopilnowaniu wykonywania ustaw rządowych, żadnym podpisem nie stwierdza — widzi być swym obowiązkiem przestrzedz wszystkich koncypietów pism anonimnych — iż takowe odtąd przyjmowane nie będą. — Każdy atoli mający w zamiarze dobro publiczne, niepowinien w jakimkolwiek bądź interesie — swe imię pod zastoną tajemnicy ukrywać — jeżeli niechce ścigać na siebie podeyrze-

z Krakowa d. 7. Lutego.

Dnia 4. Stycznia r. b. przy Krakowie na Kazimierzu urodziła Maryanna Matuszkiewiczowa, żona żołnierza Polskiego od kiryssyerów cztery córki żywe, wielkości zwyczajney, które w 24 godzin po chrzcie umarły wszystkie.

z Paryża d. 1. Lutego.

Cesarzowa Jejmé wprowadza się dziś do pałaca elizeyjskiego Napoleona. Kazała robić kilka nowych, bardzo pięknych karet.

Hrabia Lauriston, Adiantant Cesarza Jmci powrócił tu dnia 27. z. m. z Departamentów północnych i Brabancyi hollenderskiej.

Zeszłego Poniedziałku przybył tu z Drezna P. Baron Just. — JW. Baron Senft wybiera się więc w podróż.

nia że nimi bardziej inne żądze — niżeli chęć stać się użytecznym publiczności — władają. W Poznaniu dnia 13. Lutego roku 1810.

Uwiadomienie. Podprefekt Powiatu Pyzdrowskiego. Gdy na dniu 14. b. m. odebrano złodziejom parę koni, jedna klacz, drugi wałach wraz z siodłkami angielskimi, łańcuszkami, jedną trenslą, a drugą uzdeczką, że zaś schwytyany złodziej nie miał nazwać wsi i Pana, z którego stajni konie te wyprowadził, procz, że takowe niedaleko Kutna ukradł, wzywa niżej podpisany Podprefekt właściciela by opatrzony potrzebnymi dowodami, zgłosił się jak najsprędzej do biera Podprefektury. W Pyzdrach dnia 17. Lutego 1810.

B r e t i ń s k i.

Uwiadomienie. Sąd kryminalney Sprawiedliwości Departamentow Poznańskiego i Bydgoskiego. Na mocy reskryptu JW. Ministra Sprawiedliwości pod dniem 31. Stycznia r. b. podaje do publiczney wiadomości, jako do Sądow Podędkowskich kryminalnych obydwóch Departamentow przydani być mają inkwircenci, posiadający wiadomość prawa kryminalnego, i sposob wyprawdzenia indagacyi. — Kto przeto czuje się być zdolnym i życzy sobie podobnego urzędu, winien się do Sądu Kryminalney Sprawiedliwości tu-

teyszego udać, gdzie gdy po złożeniu stosownego examinu uznany zostanie za zdarnego; będzie podany J.W. Ministrowi do nominacji. W Poznaniu dnia 9. Lutego 1810.

Z a k r z e w s k i.

Uwiałomienie. Podprefekt Powiatu Pyzdrskiego W moc reskryptu J.W. Prefekta zalecającego reparacyą więzienia w Pyzdrach zaanszlagowaną na złotych 794 gr. 27½ wyznaczylem do wypuszczenia w entrepryzę tej reparacyi termin do licytacyi na dzień 28. b. m. na godzinę 2gą po południu. Każdy biały w budowlę ochotę mający i kaucyą złożony mogący wzywa się niniejszym: ażeby dnia wymienionego de biora urzędu moiego nadgłosił się, gdzie tak anszlag iako też kondycye do kontraktu przyrzeć może. W Pyzdrach dnia 10. Lutego roku 1810.

B i e l i Ń s k i.

Uwiałomienie. Araku i porteru sądkami i butelkami dostać można za słuszną cenę w Poznaniu na Dominikańskiej ulicy pod Nro. 371 u

Ernesta Goldammera.

Do nacięcia. Na ulicy Napoleona w kamienicy pod Nro. 235 naprzeciwko W. Kommandanta Placu, jest od Wielkiej nocy całe piętro i inne pokoje z stajnią i wozownią do nacięcia.

Aukcyja. Szmitt Burgrabia Sądu Pokoju Powiatu Wongrowieckiego Departamentu Poznańskiego w Wongrowcu pod Nro. 14 zamieszkały, uwiadomia szanowną publiczność, iż garnce w gorzalni Ostrowskiej znajdujące się, to jest: z węzami, pokrywami i z wszelkimi statkami do gorzalni potrzebnymi przez publiczną aukcyą więcy dającymu puł w grubey monecie sprzedane będą a to dnia 28. Lutego r. b. o godzinie 11. z rana w mieście Powiatym Wongrowcu. W Wongrowcu dnia 17. Lutego roku 1810.

Do zadzierzawienia. Dzierzawa propinacyi piwa Grodzkiego, pod ratuszem w gieldzie i pod wagą za kratką na trzy lata przez publiczną licytacyą ma być zadzierzawiona. — Wzywają się przeto wszyscy zainteresowani, ażeby na terminach pierwszym dnia 5., drugim 19., trzecim zawitym 26. Lutego r. b. na ratuszu Poznańskim stanęli i chęć swoją zadzierzawienia rzeczoney propinacyi do Protokołu podali, gdzie naywięcey dającymu też dzierzawa przybitą zostanie. W Poznaniu dnia 23. Stycznia 1810.

Prezydent Muncypalny.

Do zadzierzawienia. Dochody tuteyszey kamlaryi, iako to: role, iarmarczne, waga, wieś Ruszkow, roli szpitalnych kwarr 12, i połowanie mają być w dzierzawę zlembią od Trim 1810 puszczone, do ktorey terminu na dzień 22. Stycznia

na dzień 19. Lutego na dzień 5. Marca oznaczone zostały. Wzywają się przeto chęć mający, ktorzy na każdym terminie o kondycyach dowiedzieć się mogą. Dan w Szrodzie dnia 5. Stycznia roku 1810.

Magistrat.

Do przedania. Dnia 23. b. m. o godzinie 9tej z rana zostaną, na tuteyszey komorze ceł 10½ funtow kawy plus licitando odprzedane, mający chęć kupna, zechcą się w oznaczonym mieyscu i czasie zgłosić. W Poznaniu d. 18 Lutego 1810.

Komora Głowna ceł i Konsumcyi.

Do przedania. Gdy na mocy reskryptu Prześwienetego Trybunału Cywilnego Iwszey Instancyi Departamentu Poznańskiego d. d. 3. Listopada z r. mają być następujące nieruchomości po zmarłym Janie Woyciechu Kingler szwecu i obywatelu miasta Broycer, w Powiecie tuteyszym pozostale, iako to: dom w Broycach pod Nro. 184 i z ogrodem przy nim będącym stojący: przez publiczną licytacyą więcy dającymu w celu zaspokolenia długow nieruchomości tę ciężących, przedane; z czem niżey podpisany Notaryusz publiczny Powiatu Babimostskiego ciągle tu w Kargowie na Starym Rynku pod Nro. 65 mieszkający i wzmiankowanym reskryptem do odprawienia licytacyi teyże upoważniony uwiadomia niniejszym po tymże spadkarzu pozostającą wdowę Joannę Dorotę z Foersterow Kinglerową, iako naturalną i od rady familyney za pierwszą opiekunkę dla małoletniego tey syna Jana Bogusława Kinglera z owym zmarłym tey mężem spłodzonego i w rzeczonym mieście Broycach przy tey matce swojej, wdowie mieszkającego uznając, także opiekuna również od teyże rady dla tegoż samego małoletniego przydanego, pracowitego Krysztofa Kingler zagrodnika we wsi Łagiewicach pod Broycami mieszkającego, niemniej i szanowną publiczność: że do licytacyi takowey wymienionej nieruchomości. czyli do przysądzenia przygotowanego terminu na dzień 28. Lutego r. b. Termin zaś do przysądzenia stanowczego na dzień 28. Marca r. b. są ustanowione. — Licytacya ta odprawiać się będzie tu w Kargowie i w podanym wyżej pomieszkaniu u podpisanego: na którą w ustanowionych terminach wszysey do kupna gruntuow tych ochotę mający zapraszają się. — O warunkach licytacyi i taxie tychże samych gruntuow, w Kancelaryi Notaryatu u podpisanego każdego czasu dowiedzieć się można. Dan w Kargowie d. 14. Stycznia roku 1810.

**JK. Xcey Mci w Deparramencie Poznańskim
Notaryusz Powiatu Babimostskiego
L u d w i k K o j e n.**

GAZETY POZNAŃSKIEJ

Nr. 15.

O B W I E S Z C Z E N I E.

Prefekt Departamentu Poznańskiego.

Uważając iż tylokrotne urządzenia, mające przynieść ulgę rolnictwu i zasłonić je od nadużyć, przez expedyentów podwód dopuszczanych, — nieskuteczne są w założeniu tamy licznem i ciągłym użaleniom; postanowił raz jeszcze i to ostatni ponowić i obostrzyć, wydane w tej mierze przepisy, a to w sposobie następującym:

- 1) Zaden expedyent podwodowy, niepowinien odtąd bez paszportu z Bióra Prefekta, lub inwitacyi podług Artykułu 1go dobroczyney Ustawy JO. Xięcia Ministra Woyny d. d. w Krakowie dnia 11. Grudnia 1809, w gazecie tuteyszey pod Nro. 103 r. z. ogłoszoney, — żadney podwody pod własną odpowiedzialnością nikomu wydawać. —
- 2) Zaden expedyent, wypisaney podwody, nad godzin 24 zatrzymywać u siebie niemoże. —
- 3) Każdy podróżny, upoważniony do pobierania podwód we 24 godzin przed przybyciem swoim, resp. expedyenta, końcem wypisania podwody, uwiadomić powinien; w przeciwnym bowiem razie, opóźnienie lub przewłokę, jakieby w oczekiwaniu za podwodą wprzód niezapowiedzianą, doznał, sam sobie tylko przypisywać będzie. —
- 4) W przypadku nagłych transmarszów, transportów i t. d. Każdy resp. Podprefekt przez którego Powiat takowe przechodzić będą, bądź przez Prefekta, bądź przez przyzwoite władze woyskowe, wcześniej, celem przygotowania porzebney ilości fur i koni po stacyach podwodowych, uwiadomionym zostanie. —
- 5) Każda podwoda nieprawnie wypisana i użyta, podług taryfy pocztowey przez expedyenta podwód, właścicielowi koni wynagrodzoną będzie. —

- 187
- 6) Do rozesyłania ważnych ekspedycji Rządowych niecierpiących zwłoki, wypisywani będą posłańcy konni. Dłużey jednakże nad 24 godzin zatrzymywani być nie mają. — A samo przez się ma się rozumieć iż tu jedynie o ekspedycjach, na trakcie będących iest mowa. —
  - 7) Rzeczeni posłańcy, niemogą być używani do wysyłania listów prywatnych i ekspedycji mniej pilnych, — iak się częstokroć działo — pod karą zapłacenia należitości, taxą pocztową ustanowioney; bądź przez ekspedyenta, bądź przez tego, któryby wyraźny przepis ten, ważył się przestąpić. —
  - 8) Posłańcy ci, nie mogą być używani do rozesyłania cyrkularzy w Powiatach, gdyż do tego utrzymywani są kosztem Skarbu konni posłańcy, przy wszystkich Podprefekturach. A sołtysi wszystkich wsi Dept. stósownie do przepisów, za Rządów ieszcze Pruskich praktykowanych, mają obowiązek, odsyłania takowych cyrkularzy do najbliższej wsi podług kurrendy; co przez pieszych, a w nagłej potrzebie przez konnych, wedle zwyczaju skuteczniczać mogą. —

Aby się niewiadomością przepisów tych, nikt uniewiniać nie mógł, podaie ie Prefekt przez pisma publiczne do powszechney wiadomości, polecając WW. resp. Podprefektóm aby w okręgu Powiatów swoich przez cyrkularze zwyczajne i z ambon publikować ie kazali. Dla ściślejszego zaś zachowania i dopełnienia onych w szczeręj chęci dźwignienia rolniczey klasy mieszkańców, wzywa szanownych obywateli i każdego w szczególności, by w przypadku doświadczonego nadużycia, Prefektowi końcem ukarania przestępných, doniesienia swe, należytemi poparte dowodami, podawali. —

Poznań dnia 13. Lutego roku 1810.

(podpisano)

PONIŃSKI, Prefekt.

N e y m a n, Sekretarz Generalny.
